

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

20.05.2022. Nr. 1.7-2/453

Uz 21.04.2022 Nr. 6.2-5/2022/1947

Cēsu novada pašvaldībai

Par SIA "Vidzemes koncertzāle"

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir iepazinusies ar Cēsu novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) līdzdalības izvērtējumu (turpmāk – Izvērtējums) par SIA "Vidzemes koncertzāle" (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un sniedz viedokli par Izvērtējumā minētajiem apsvērumiem.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Izvērtējumā norādīts, ka Kapitālsabiedrības darbība atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktiem un Pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir saglabājama arī turpmāk. Pašvaldība ir veikusi VPIL 88. panta otrajā daļā paredzēto rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu. Līdz ar to KP sniegs viedokli (atzinumu) par veiktā Izvērtējuma atbilstību VPIL 88. panta noteikumiem.

KP ir saņēmusi biedrības "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera" (turpmāk – LTRK) viedokli par Pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā. LTRK ieskatā Pašvaldībai ir jāpārskata tās izraudzītais Kapitālsabiedrības darbības modelis, nošķirot pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts, pašvaldības vai reģiona interesēm (koncertzāles apsaimniekošana un uzturēšana), no tādiem, kur nepastāv tirgus nepilnība, un ko var nodrošināt privātais sektors (pasākumu producēšana vai organizēšana). Ir jāmazina Pašvaldības iesaiste tajos Kapitālsabiedrības sniegtajos pakalpojumus, ko var nodrošināt privātais sektors.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra datiem Kapitālsabiedrības pamatkapitāls 100 % apjomā pieder Pašvaldībai, Kapitālsabiedrībai nav līdzdalības citās kapitālsabiedrībās. No statūtiem izriet, ka Kapitālsabiedrība nodarbojas ar komercdarbības veidiem: Kultūras iestāžu darbība (NACE 90.04); Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana (NACE 68.20); Izglītības atbalsta pakalpojumi (NACE 85.60); Mākslinieku darbība (NACE 90.01), Mākslas palīgdarbības (NACE 90.02), Mākslinieciskā jaunrade (NACE 90.03); Kinofilmu demonstrēšana (NACE 59.14); Sanāksmju un tirdzniecības izstāžu organizatoru pakalpojumi (NACE 82.30); Bibliotēku, arhīvu un citu kultūras iestāžu darbība (NACE 91.00); Izklaides un atpūtas darbība (NACE 93.2).

Izvērtējumā norādīts, ka daļā no statūtos noteiktajiem pakalpojumi (pasvītroti iepriekš) saimnieciskā darbība netiek veikta no Kapitālsabiedrības puses, ar to nodarbojas telpu nomnieks, savukārt Izvērtējumā norādīts, ka viena no Kapitālsabiedrības pamatdarbībām ir nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata (NACE 68.32), tomēr šāds

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

komercdarbības veids nav noteikts statūtos. Ņemot vērā minēto, KP aicina pārskatīt Kapitālsabiedrības statūtos noteiktos darbības veidus un precizēt to saturu un skaitu atbilstoši faktiskajai Kapitālsabiedrības darbībai.

Pamatpakalpojumi

Pašvaldība ir deleģējusi Kapitālsabiedrībai veikt no likuma “Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 5. punktā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas izrietošus pārvaldes uzdevumus: nodrošināt daudzveidīgu, dažādu žanru Latvijas un ārvalstu profesionālās skatuves mākslas, mūzikas, vizuālās un jauno mediju mākslas pieejamību Cēsu novadā; veicināt amatiermākslas pieejamību.

No iesniegtā Kapitālsabiedrības Izvērtējuma konstatējams, ka Kapitālsabiedrībai ir divi pamatdarbības veidi, proti, pirmais, kas saistīts ar koncertzāles “Cēsis” (turpmāk – Koncertzāle) pārvaldīšanu un otrs, kas saistīts ar kultūras darbību – nodrošināt profesionālās mākslas (akadēmiskā mūzika, dramatiskais teātris, opera, balets un citu žanru) pieejamību Cēsu novada iedzīvotājiem, organizējot Vidzemes koncertzālē regulārus šo mākslas žanru koncertus un izrādes. Ņemot vērā šo pakalpojumu dažādo dabu, KP ieskatā Kapitālsabiedrības darbība šajās nozarēs analizējama atsevišķi.

Attiecībā uz Koncertzāles pārvaldīšanu, Izvērtējumā norādīts, ka nacionālas un reģionālas nozīmes daudzfunkcionālais kultūras centrs sekmē iedzīvotāju kultūras pieejamību, reģiona tālāku konkurētspēju un sociālekonomisko attīstību, veidojot pilnvērtīgu kultūrvidi un pievilcīgus iedzīvotāju dzīves un darba apstākļus. Svarīgs faktors kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanai kultūras nozarē ir vietai, kur šādi pakalpojumi tiek sniegti, līdz ar to Koncertzāles pārvaldīšana nesaraujami ir saistīta ar sabiedrības interesi saņemt attiecīgo pakalpojumu. Ņemot vērā, ka šāda apjoma ēkas pārvaldīšanai konkrētās jomas nodrošināšanai ir nepieciešami specifiskas zināšanas un augstāki standarti, kā arī to, ka ēkā tiek nodrošināti pašvaldības izvirzītu pārvaldes uzdevumu izpilde, kas svarīgi ne tikai Cēsu novada, bet arī Vidzemes reģiona attīstībai, uzskatāms, ka tirgus nespēj piedāvāt līdzvērtīgu pakalpojuma sniedzēju un minētās ēkas pārvaldīšanu visefektīvāk un vislabāk var veikt Pašvaldības kapitālsabiedrība, kurā Pašvaldībai ir izšķirošā ietekme.

Izvērtējumā secināts, ka Kapitālsabiedrības darbība, pārvaldot un apsaimniekojot stratēģiski svarīgu nekustamo īpašumu – Koncertzāli, atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 3. punktā minētajam priekšnoteikumam.

Ievērojot iepriekš minēto, KP ieskatā Kapitālsabiedrības darbība, kas skar Koncertzāles apsaimniekošanu, atbilst VPIL 88.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam izņēmumam, proti, tiek pārvaldīts īpašums, kas ir stratēģiski svarīgs Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai.

Vienlaikus KP konstatē, ka Koncertzāles tīmekļa vietnē publicētajā Koncertzāles telpu un aprīkojuma nomas maksas un pakalpojumu maksas noteikumos ir noteiktas dažādas nomas cenas privātajiem tirgus dalībniekiem un no valsts vai pašvaldības budžeta finansētām organizācijām, kā arī Pašvaldībai.¹ KP informē, ka tirgus uzraudzībā “Konkurences situācija, kultūras pasākumu rīkošanā”² KP, attiecībā uz atvieglotu pieeju infrastruktūrai, norādīja, ka, KP ieskatā, nav pieļaujams, ka privātajiem tirgus dalībniekiem, potenciāli atrodoties konkurences attiecībās ar publiskā sektora tirgus dalībnieku, nepamatoti tiek noteikti nelabvēlīgāki nomas maksas nosacījumi. Ņemot vērā, ka nomas maksa ir viena no komponentēm, kura veido konkrētā pakalpojuma gala cenu, nepamatoti paaugstināta nomas maksa var ne tikai atstāt negatīvu ietekmi uz pakalpojuma gala cenu, bet arī uz konkrētā uzņēmēja konkurētspēju. Šāda rīcība, ņemot vērā Konkurences likuma (turpmāk – KL)

¹ <https://www.cesukoncertzale.lv/storage/files/vkc-telpu-nomas-un-aprikojuma-cenas-29122021.pdf>

² <https://www.kp.gov.lv/lv/media/607/download>

14.¹ pantā nostiprināto konkurences neitralitātes principu un aizliegumu publiskai personai vai tās kapitālsabiedrībai kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, potenciāli var tikt vērtēta kā iespējama neatbilstība KL 14.¹ panta pirmajai daļai. Ņemot to vērā un vērsot uzmanību uz KL 14.¹ pantā noteikto diskriminācijas aizliegumu, KP aicina noteikt vienādas Kapitālsabiedrības nomas cenas privātajiem tirgus dalībniekiem un publiskajām personām. Kā izņēmums, kad būtu pieļaujama mazāku nomas cenu piemērošanai publiskai personai, būtu gadījumi, ja publiskās personas rīkotie pasākumi ir nekomerciāla rakstura.

Attiecībā uz Kapitālsabiedrības darbību pasākumu organizēšanā Izvērtējumā norādīts, ka Vidzemes reģionā nav kultūras institūciju, kas piedāvā tik plašu kultūras pakalpojumu klāstu, kas mērķēts uz augstas kvalitātes kultūras programmu veidošanu un spētu piesaistīt apmeklētājus no visa reģiona un citām Latvijas un ārzemju teritorijām. Kapitālsabiedrība piedāvā apmeklētājiem izmeklētu un daudzveidīgu māksliniecisko programmu augsti profesionālu mākslinieku sniegunā, demonstrējot profesionālās mākslas visdažādākās izpausmes, kas līdz šim reģionā nebija pieejama, nosakot konkurētspējīgas, bet tai pašā laikā apmeklētājiem pieejamas cenas. Tāpat Kapitālsabiedrībai jādarbojas maksimāli efektīvi, jo Pašvaldība nepiešķir finanšu līdzekļus profesionālās mākslas (akadēmiskā mūzika, dramatiskais teātris, opera, balets un citu žanru) pieejamības nodrošināšanai. Pašvaldība veic apmaksu tikai par telpu izmantošanu amatiermākslas kolektīvu vajadzībām (t.i., par konkrētu laika periodu, kad telpas tiek izmantotas). Šajā darbības veidā Kapitālsabiedrības darbības galvenais mērķis ir organizēt pasākumus ar augstu māksliniecisko vērtību, kas ne vienmēr spēj piesaistīt plašu apmeklētāju loku un ir ar zemāku rentabilitāti. Līdz ar to šādu kultūras pasākumu organizēšanai tiek piesaistīti valsts (Valsts kultūrkapitāla fonda) finanšu līdzekļi. Kapitālsabiedrības mērķis nav peļņas gūšana un rentablu kultūras pasākumu rīkošana, bet gan sabiedrībai pieejamu un daudzveidīgu kultūras pasākumu organizēšana.

Līdz ar to Pašvaldība secinājusi, ka Kapitālsabiedrības pamatdarbība, nodrošinot profesionālās mākslas (akadēmiskā mūzika, dramatiskais teātris, opera, balets un citu žanru) pieejamību Cēsu novada iedzīvotājiem, organizējot Koncertzālē regulārus šo mākslas žanru koncertus un izrādes, sniedz stratēģiski svarīgus pakalpojumus, kas ir svarīgi Cēsu novada administratīvās teritorijas attīstībai un skar lielu daļu sabiedrības, jo pasākumus apmeklē ne tikai Cēsu novada iedzīvotāji, bet arī Vidzemes reģiona un pat visas Latvijas iedzīvotāji. Šāda darbība arī pozitīvi ietekmē Cēsu novada uzņēmējdarbību, jo piesaista apmeklētāju citiem Latvijas reģioniem, kuri izmantot Pašvaldībā esošo uzņēmumu pakalpojumus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Pašvaldība secinājusi, ka Kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē, nodrošinot pakalpojumus kultūras jomā, kas ir stratēģiski svarīgi Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai un skar ievērojamu sabiedrības daļu, kā arī novēršot tirgus nepilnību. Līdz ar to Kapitālsabiedrības darbība VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minētajam priekšnoteikumam, kad publiskai persona var dibināt vai iegūt līdzdalību, tai skaitā, saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā.

Vērtējot pakalpojuma aizstājamību Cēsīs un tuvējos reģionos (Vidzemē), kā arī visas Latvijas mērogā, KP secina, ka Kapitālsabiedrības darbības mērķis, pildot Pašvaldības deleģēto uzdevumu, ir organizēt pasākumus ar augstu māksliniecisko kvalitāti, kas ne vienmēr spēj piesaistīt plašu patērētāju loku un tādēļ ir ar zemāku rentabilitāti. Latvijas mērogā, kaut arī tirgū darbojas plašs privāto tirgus dalībnieku loks, Kapitālsabiedrība pamatā konkurē ar citu pašvaldību kapitālsabiedrībām/iestādēm, kas nodarbojas ar kultūras pasākumu organizēšanu, ņemot vērā, ka Kapitālsabiedrības mērķis nav peļņas gūšana un rentablu kultūras pasākumu rīkošana, bet sabiedrībai pieejamu kultūras pasākumu organizēšana. Izvērtējumā norādīts, ka pasākumi tiek finansēti no saņemtajiem Valsts kultūrkapitāla fonda piešķirtajiem līdzekļiem un Kapitālsabiedrības ieņēmumiem (Pašvaldība šo darbības veidu nefinansē). Ņemot vērā iepriekš norādīto, KP ieskatā, Kapitālsabiedrības darbība kultūras pasākumu organizēšanā kopumā atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punktā noteiktajam izņēmumam, proti, tiek sniegti

pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts un Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai.

Tomēr KP vērš uzmanību uz LTRK norādi, ka būtu jāmazina Kapitālsabiedrības iesaiste tajos pakalpojumus, ko var nodrošināt privātais sektors, līdz ar to KP aicina meklēt veidus, kā piesaistīt vairāk privātos pakalpojumu sniedzējus pasākumu organizēšanā un, nodrošināt, ka Kapitālsabiedrības izmaksās tiek ietvert arī telpu noma, kā tas ir privātiem pakalpojumu sniedzējiem, kas vēlas organizēt pakalpojumus Koncertzālē.

Papildpakalpojumi

Izvērtējumā norādīts, ka Kapitālsabiedrība sniedz papildpakalpojumus: kinofilmu demonstrēšana; izklaides un atpūtas darbība; sanāksmju un tirdzniecības izstāžu organizatoru pakalpojumi; mākslas palīgdarbības.

KP ieskatā, lai papildpakalpojumu veikšana būtu attaisnojama, jāizpildās visiem turpmāk norādītajiem kritērijiem: 1) pakalpojumi būtiski neietekmē tirgu/konkurenci; 2) pakalpojumi ir racionāli un cieši saistīti ar pamatpakalpojumu; 3) pakalpojumi nodrošina resursu lietderīgu izmantošanu administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs (veicina Kapitālsabiedrību maksātspēju); 4) papildpakalpojums nav saistīts ar būtiskām investīcijām no kapitālsabiedrību puses.

Izvērtējumā skaidrots, ka Kapitālsabiedrība kino seansus organizē, jo konstatējama tirgus nepilnība un citi tirgus dalībnieki šobrīd nepiedāvā to pastāvīgu organizēšanu. Ieņēmumi no kino demonstrēšanas ir zem 5 % no kopējiem ieņēmumiem. Līdz ar to Kapitālsabiedrības darbība kinoteātra darbības jomā atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punktā minētajam priekšnoteikumam.

KP aicina turpināt sekot tirgus situācijai un gadījumā, ja kāds privātais tirgus dalībnieks vēlētotos uzsākt kinofilmu demonstrēšanu Pašvaldībā (t.sk. Koncertzālē), tad Kapitālsabiedrībai būtu jāvērtē tālākā rīcība attiecībā uz papildpakalpojuma sniegšanu.

Attiecībā uz citiem papildpakalpojumiem Izvērtējumā norādīts, ka 1,8 % ieņēmumus veido ieņēmumi no citu pakalpojumu sniegšanas (t.sk. ekskursijas, tehniskie pakalpojumi un inventāra noma, bērnu istabas pakalpojumi programmiņu tirdzniecība un ieņēmumi no reklāmas pakalpojumu sniegšanas). Skaidrots, ka Kapitālsabiedrības sniegtie papildpakalpojumi ir saistīti ar pamatpakalpojumu – Koncertzāles apsaimniekošanu, līdz ar to, sniedzot šos pakalpojumus, Kapitālsabiedrība racionāli un lietderīgi izmanto savā rīcībā esošo infrastruktūru un resursus, kas paredzēti pamatpakalpojuma sniegšanai, būtiski neietekmējot tirgu. Arī telpu iznomāšana kafejnīcas vajadzībām ir cieši saistīta ar Kapitālsabiedrības pamatdarbību, jo Koncertzālē ir izbūvētas telpas tieši kafejnīcas/restorāna vajadzībām. Tāpat kafejnīcas pakalpojumi ir nepieciešami klientu vajadzībām kultūras pasākumu laikā. Telpas tiek iznomātas, rīkojot atklātu izsoli un izsoles sākumcena tiek noteikta atbilstoši sertificēta vērtētāja noteiktai tirgus cenai.

Telpu noma valsts un pašvaldības institūciju vajadzībā, kultūras pasākumiem, konferencēm, semināriem, izstādēm utt., kā arī ekskursiju organizēšana Koncertzālē, aprīkojuma un aparatūras iznomāšana pasākumu organizētājiem ir saistīti ar Kapitālsabiedrības sniegto pamatpakalpojumu – Koncertzāles pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, līdz ar to, sniedzot šos pakalpojumus, Kapitālsabiedrība racionāli un lietderīgi izmanto savā rīcībā esošo infrastruktūru un resursus, kas paredzēti pamatpakalpojuma sniegšanai, un būtiski neietekmē tirgu.

Attiecībā uz minētajiem papildpakalpojumiem KP norāda, ka tie pamatā ir saistīti ar Kapitālsabiedrības sniegto pamatpakalpojumu – Koncertzāles apsaimniekošanu, līdz ar to, sniedzot šos pakalpojumus, Kapitālsabiedrība racionāli un lietderīgi izmanto savā rīcībā esošo infrastruktūru un resursus, kas paredzēti pamatpakalpojuma sniegšanai, būtiski neietekmējot tirgu. Vienlaikus KP norāda, ka atbilstoši konkurences neitralitātes principam, ir būtiski, lai Kapitālsabiedrība ievēro prasību pakalpojumu un preču cenas noteikt, balstoties uz tirgus

izmaksām, kā arī gadījumā, ja Koncertzāles telpu nomnieks vēlas izmantot kāda privātā tirgus dalībnieka pakalpojumus, piemēram, izmantot pasākumā privātā tirgus dalībnieka tehniku (audiovizuālos risinājumus), nodrošina šādu iespēju. KP uzsver, ka ir būtiski, lai Kapitālsabiedrība sasniedzamo mērķu izpildē maksimāli iesaistītu privāto sektoru, izvairoties no nepamatotas darbības loka paplašināšanas, kā arī nodrošinātu, ka privātajiem tirgus dalībniekiem netiek radīti šķēršļi to darbībai tirgos, kuros darbojas Kapitālsabiedrība.

Izvērtējumā minēts, ka, izvērtējot Pašvaldības rīcībā esošo informāciju, secināms, ka Kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu cena nosedz izmaksas. KP saprot, ka viena no Kapitālsabiedrību funkcijām ir piedāvāt pamatpakalpojumus par pēc iespējas lielākai sabiedrības daļai pieejamām cenām, tāpēc ir saprotams, ka ir pakalpojumi, kas tiek piedāvāti par zemākām cenām nekā pastāvošā tirgus cena, tomēr attiecībā uz papildpakalpojumu sniegšanu, KP ieskatā, cenām būtu jābūt noteiktām atbilstoši tirgus cenām.

Pašvaldības finansējums 2022. gadā veido 28 % jeb 235906 EUR, ko piešķir atbilstoši apstiprinātajam amatiermākslas kolektīvu un citu kultūras interešu grupu mēģinājumu, koncertu un izrāžu grafīkam.

Lai nepieļautu KL 14.¹ panta pārkāpumu, ir svarīgi, lai Kapitālsabiedrības pakalpojumu cenas tiktu veidotas, balstoties uz izmaksām. Tā kā Kapitālsabiedrība atsevišķās darbībās konkurē ar privātām kapitālsabiedrībām un sniedz pakalpojumus brīvajā tirgū, ir būtiski, ka sniegto pakalpojumu cenas atbilst tirgus cenām un šīs cenas nav noteiktas nesamērīgi zemas, kas varētu rasties, piemēram, iespējamās šķērssubsidēšanas rezultātā.

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis